PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VIII Warszawa, poniedziałek 18 września 1933 r. Nr. 213

ADRES REDAKCJI: ul. Marsz. Focha 1. Telefon 545-90 wewn. Nr. 16

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A GDAŃSK.

Kölnische Zeitung 17.IX. w koresp. wł. z Gdańska donosi, iż z okazji mającej nastąpić ratyfikacji układu polsko - gdańskiego, jest tutaj mowa o prawdopodobieństwie przyjazdu w tym tygodniu do Gdańska polskiego premjera, a to w odpowiedzi na wizytę w Warszawie prezesa senatu gdańskiego; w ten sposób ma być nadany uroczysty charakter podpisaniu układu.

POLSKA A LITWA.

A. B. C. z 11.IX. (nowy kowieński dziennik litewski) w artykule, poświęconym sprawie stosunków polsko - litewskich i możliwości ich uregulowania, wyraża przekonanie, że „większość mieszkańców Litwy, gdyby ich — z zapewnieniem dyskrecji — zagadnięto w tej sprawie, wypowiedziałaby się za pojednaniem z Polską, jakkolwiek znaczniejsza jeszcze większość zażądałaby zarazem zwrotu Wilna". Wilno jednak jest — zdaniem dziennika — częścią terytorjum Polski, która nie zamierza go się wyrzec. Tymczasem więc żądanie zwrotu Wilna jest niemożliwe do spełnienia. „Wykonalne natomiast — pisze dziennik — jest pojednanie z Polską, która również tego pragnie, a od której dałoby się dzięki temu coś uzyskać. Najważniejszym z motywów, przemawiających za obraniem tej drogi, jest to, że lepszy zawsze pokój niż wojna; o Wilno zaś prowadzić będzie można walkę również po nawiązaniu z Polską stosunków oficjalnych, podobnie, jak społeczeństwo, a nawet rząd niemiecki —, pomimo przyjaznych stosunków z Litwą — nie zaprzestaje walki o niemieckość kraju kłajpedzkiego i o jego powrót do Rzeszy". W zakończeniu dziennik przypomina słowa prof. Herbacziauskasa, wypowiedziane w dniu wyjazdu z Litwy do Polski, a mianowicie, że „Litwa, wrogo do Polski ustosunkowana, nie może od niej wymagać oddania Wilna", a pozatem, że „niepodległości Litwy i Polski zagraża wspólne niebezpieczeństwo ze strony Niemiec, gdyż w razie zwycięstwa Rzeszy nad Polską — Litwę czeka los Prus Wschodnich". Dziennik uważa, że wspólność interesów łączy wszystkie państwa, które po wojnie odzyskały niepodległość, wobec czego zatargi między niemi mogą mieć charakter jedynie przejściowy. Wspólność interesów Litwy i Polski dobitnie potwierdza historja. Litwa i Polska miały wspólne interesy nawet z Rosją i Węgrami, lecz z Niemcami Litwa nie miała ich nigdy. Najpomyślniejszy zaś rozwój zapewnia państwom ścisłe wykonywanie przez nie zadań podyktowanych biegiem wypadków historycznych.

A. B. C. z 13.IX., głosząc w d. c. potrzebę nawiązania z Polską normalnych stosunków, podkreśla, że przemawiają za tem również względy gospodarcze. Nawiązanie stosunków gospodarczych byłoby — pisze dziennik — korzystne zarówno dla Polski, jak i dla Litwy. Dla Polski dlatego, że wzrosłoby znaczenie gospodarcze Wileńszczyzny, a pozatem Polska zyskałaby otwarcie spławu drzewa Niemnem; dla Litwy zaś porozumienie z Polską oznaczało zwiększenie obrotu w porcie kłajpedzkim, a pozatem zwiększenie tranzytu. Na dowód tego, jak bardzo silnie daje się odczuwać na Litwie brak normalnych stosunków handlowych z Polską, dziennik przytacza, że „nawet w obecnych warunkach, pomimo wysokich ceł, przedostają się do Litwy przez Gdańsk i w drodze kontrabandy znaczne ilości towarów polskich, na czem zarabia transport niemiecki". Dziennik zaznacza jeszcze, że kolej Grodno — Wilno — Dynaburg byłaby dla Litwy wielce korzystną, lecz przez zachowanie swego uporu — Litwa nie zdoła jej uzyskać, a również wątpić należy, by dało się tego dokonać siłą zbrojną nawet przy najbardziej sprzyjających okolicznościach. W zakończeniu dziennik podkreśla, że nie należy stawiać przeszkód bliższym stosunkom ludności Wileńszczyzny z ludnością niepodległej Litwy, a to dlatego, że w obecnych warunkach Litwa

może osiągnąć większe zbliżenie z ludnością Wileńszczyzny jedynie w drodze stworzenia większych możliwości rozkwitu gospodarczego kraju wileńskiego i przez pociągnięcie ku sobie tego kraju wyższym poziomem kultury litewskiej.

POLSKA A ZSRR.

Izwiestja 16.IX. w depeszy z Warszawy przedrukowują obszerne ustępy z odpowiedzi min. Miedzińskiego w „Gazecie Polskiej" na artykuł Radka w sprawie odczytu Sapiehy. Korespondent „Tass'a" dodaje, że Pat rozesłał streszczenie tego artykułu zagranicę.

Prasa sowiecka 16.IX. donosi bez komentarzy o ratyfikowaniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej konwencji londyńskiej w sprawie określenia napastnika.

Izwiestja 16.IX. zamieszczają oświadczenie sekretarza poselstwa polskiego w Moskwie, Zabiełły, wyrażające w imieniu poselstwa i społeczeństwa polskiego wdzięczność za pomoc i współczucie, okazane przez władze i ludność republiki czuwaszkiej z powodu katastrofy lotników polskich.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Neue Zürcher 14.IX. w koresp. wł. z Warszawy donosi o demonstracjach ukraińskich, jakie odbyły się w Poczajowie przeciwko działalności rusyfikatorskiej kleru prawosławnego.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

MOCARSTWA A Z. S. R. R.
SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W ZSRR.

Izwiestja 15.IX. zamieszczają oświadczenie min. Cota, udzielone korespondentowi „Izwiestij" w czasie jego pobytu w Kijowie. Byliśmy wzruszeni — oświadczył Cot — serdecznem przyjęciem, które nam zgotowano. Z radością powitaliśmy przedstawicieli armji czerwonej, która cieszy się wielkim autorytetem i której dyscyplina i organizacja godne są uznania.

Izwiestja 15.IX., omawiając artykuł „Boersen Ztg.", który podkreśla niebezpieczeństwo sowieckie i dowodzi, że francuska polityka zbliżenia z ZSRR. jest szkodliwą dla Francji, — stwierdza, że Niemcy stale uprawiają politykę szantażu. Tak więc w swoim czasie burżuazja niemiecka groziła koalicji — a w pierwszym rzędzie Francji — sojuszem z zarazą wschodnią, a jednocześnie przez swoich Rechbergów składała oferty na podjęcie walki z rosyjską rewolucją za odpowiednią zapłatą. Narodowi socjaliści rzucili hasło wojny krzyżowej z ZSRR., ale gdy doszli do władzy oświadczyli, że chcą żyć w pokoju ze wschodnimi poganami. Tymczasem Niemcy obrażają się, gdy im się wskazuje, że nie można żyć jednocześnie w przyjaźni z wielkiem państwem i szczuć przeciwko niemu inne kraje.

L'Echo de Paris 17.IX. (w art. Pertinax'a) podkreśla zły stan polityczny i ekonomiczny, w jakim znajduje się obecnie Rosja. Nazewnątrz Rosja czuje się słabą i stąd jej bierna polityka wobec Japonji, stąd jej zgoda na sprzedaż wschodnio - chińskiej kolei żelaznej, stąd też liczne pakty nieagresji, zawarte w ostatnich czasach z sąsiadami. Wewnątrz kraju — zarówno w ciężkim jak i lekkim przemyśle odbywają się gromadne redukcje robotników; koleje żelazne i linje komunikacyjne coraz bardziej upadają. Nawiązując do podróży Herriot'a do ZSRR., z której wrócił on podobno z projektem konwencji wojskowej, lotniczej, ekonomicznej oraz z planem pożyczki, autor artykułu pisze:

„Rosja sowiecka pragnie pokoju, gdyż jest wyczerpana. Gdyby powróciła do zdrowia, podjęłaby znów walkę przeciw państwom kapitalistycznym i dlatego wszelkie z nią długoterminowe umowy wypadną zawsze na niekorzyść strony, zaciągającej zobowiązania". z

Lietuvos Aidas 15.IX. w art. wst., omawiającym zbliżenie francusko - sowieckie, wypowiada pogląd, że przyczyn tego zbliżenia należy szukać w dojściu do władzy w Niemczech rządów Hitlera oraz w ekspansji imperjalizmu japońskiego na Dal. Wschodzie. „Podobnie zresztą, jak to było przed wojną, kiedy to Francuzi i Rosjanie zawarli sojusz przeciwko Niemcom kajzera; obecnie dążenia hitlerowców, zmierzające do ożywienia w Niemczech ducha przedwojennego, są przyczyną wywołującą zbliżenie ku sobie Francji i ZSRR."

SPRAWA ROZBROJENIA.

Frankfurter Zeitung 17.IX. zamieszcza art. red. p. n. „Kontrolle oder Abrüstung" w którym twierdzi, iż problemat rozbrojeniowy po półtorarocznych debatach w Genewie — a nawet sześcioletnich w przygotowawczych komisjach — doprowadził tylko do postawienia obecnie pytania: „Kontrola czy rozbrojenie"? Dziennik pisze w d. c.: W Paryżu odbywają się obecnie narady, które mają stanowić przygotowanie do wznowienia genewskcih konferencyj; w naradach mają wziąć udział drugi delegat angielski w Genewie Eden i amerykański, Norman Davis, z tego można wnioskować, że narady paryskie będą posiadały wielkie znaczenie, ponieważ chodzi o punkt zwrotny, mający rozstrzygnąć, jakie są jeszcze szanse pozytywnych rezultatów w Genewie. Nie można sobie wyobrazić, ażeby już w Paryżu były zawarte jakieś wiążące układy, lecz jest prawdopodobne ułożenie wspólnej linji postępowania.

Dziennik stwierdza, iż niemożna zaprzeczyć, że konferencja genewska zbierze się w nastroju bardzo ciężkim, dlatego nader celowe było przemówienie Neuratha do przedstawicieli zagranicznej prasy w Berlinie. „Przemówienie to—pisze dziennik—brzmiało wyraźnie i pojednawczo. Neurath oświadczył, iż należy odrzucić na bok wszelkie zaostrzenia i zarzuty w zakresie rozbrojenia, a przystąpić do niego realnie".

„Frankfurter Zeitung" zaznacza dalej, iż wewnętrzny przewrót w Niemczech był wyzyskiwany w tym celu, ażeby rozbrojenie powstrzymywać, lecz również wyzyskiwano go i w innych wielkich politycznych sprawach. Neurath w swem przemówieniu postawił przedewszystkiem sprawę austrjacką i wypowiedział się o niej w sposób bardzo pojednawczy.

może osiągnąć większe zbliżenie z ludnością Wileńszczyzny jedynie w drodze stworzenia większych możliwości rozkwitu gospodarczego kraju wileńskiego i przez pociągnięcie ku sobie tego kraju wyższym poziomem kultury litewskiej.

PRASA A Z.S.S.R.

Izviestja 16.IX. w depeszy z Warszawy przytaczają obszerne ustępy z odpowiedzi [illegible] w „Gazecie Polskiej" [illegible] w sprawie odezwy [illegible] Europejskiej. [illegible] dodaje, że Pat [illegible] granice.

Prasa sowiecka [illegible] ratyfikowania przez Prezydenta Rzeczypospolitej konwencji londyńskiej w sprawie określenia napastnika.

Izviestja 15.IX. zamieszczają oświadczenie sekretarza poselstwa polskiego w Moskwie, Zabiełły, wyrażające w imieniu poselstwa i społeczeństwa polskiego wdzięczność za pomoc i współczucie, okazane przez władze i ludność republiki radzieckiej z powodu katastrofy lotników polskich.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE

Nasz Przegląd [illegible] z Warszawy [illegible]

ZAGADNIENIA OGÓLNE

MOCARSTWA A Z.S.R.R.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W Z.S.R.R.

Izviestja 15.IX. [illegible] Cota, udzielone [illegible] w czasie jego pobytu w [illegible] czyl Cot — [illegible] wano. Z radością [illegible] czerwonej, która [illegible] rej dyscyplina i organizacja [illegible]

Izviestja 15.IX. [illegible] Ztg.", który podkreśla [illegible] dowodzi, że [illegible] szkodliwa dla Francji, [illegible] uprawiają politykę [illegible] sie burżuazja [illegible] szym rzędzie Francji [illegible] a jednocześnie [illegible] ferty na podłoże [illegible] powiednia [illegible] wojny krzyżowej [illegible] oświadczyli, że [illegible] gandami. Tymczasem Niemcy [illegible] wskazuje, że nie [illegible] z wielkim państwem [illegible] kraje.

L'Echo de Paris 16.IX. [illegible] podkreśla zły stan [illegible] znajduje się obecnie Rosja [illegible] się słaba i stąd jej [illegible] stąd jej zgoda na [illegible] lei żelaznej, stąd też [illegible] w ostatnich czasach z sąsiadami. [illegible] zarówno w ciężkim jak i lekkim przemyśle odbywają się gromadne [illegible] i linje komunikacyjne [illegible] zując do podróży Herriota do ZSRR, [illegible] cił na podobne [illegible] lotniczej, ekonomicznej oraz [illegible] tor artykułu pisze:

„Rosja sowiecka [illegible] czerpana. Gdyby [illegible] do zdrowia, podjęłaby znów walkę [illegible] i dlatego wszelki [illegible] padną zawsze na [illegible] zobowiązania".

Dziennik [illegible] 15.IX. w art. [illegible] zbliżenie [illegible] przegląd [illegible] w Niemczech rządów Hitlera oraz w związku [illegible]

[illegible]

SPRAWA MNIEJSZOŚCI

[illegible] Kurjer [illegible] w którym [illegible] problemami [illegible] Genewy — a nawet [illegible] — dopuszczali tylko do poświadczenia [illegible]

[illegible] mogą wątpliwości, do zasady [illegible] [illegible] jako se [illegible] co [illegible]

Popolo d'Italia z 16.IX. podaje dłuższe streszczenie mowy Neuratha, wysuwając na pierwszy plan słowa uznania, poświęcone Mussoliniemu.

La Tribuna 16.IX. w art. Rob. Forges Davanzati ostro krytykuje francuski projekt kontroli, twierdząc, że — w dziedzinie rozbrojenia — jest to argument pozbawiony treści. Na dowód przytacza autor artykuł w „Le Temps", z którego wynika, że kontrola sama nie jest wystarczająca, potrzebne są jeszcze specjalne warunki, aby była ona skuteczna i by można było mieć do niej zaufanie.

SYTUACJA MIĘDZYNARODOWA. PRZED SESJĄ RADY LIGI. KANDYDATURA AUSTRJI.

Le Quotidien 16.IX. w art. wst. podkreśla istnienie zbyt wielkiej ilości sprzecznych z sobą traktatów. Francja zawarła traktat z Sowietami, które ze swej strony odnowiły traktat z Niemcami oraz zawarły traktat z Włochami, mogącemi się znaleźć w obozie przeciwnym Francji. Dalej Francja, będąc związana z Polską i Jugosławją, zawarła pakt z Niemcami i Włochami, dla których — „bêtes noires" są właśnie Polska i Jugosławja. Polityka zawierania możliwie wielkiej ilości traktatów dla zagwarantowania pokoju o wiele prościej — zdaniem autora — doszłaby do celu, jeśliby nadać właśnie Lidze Narodów należną siłę i autorytet, któremi rozporządzają poszczególne aljanse.

Liczne dzienniki francuskie z 16.IX. zamieszczają notatki w sprawie kandydatury Austrji do Ligi Narodów. „La République" informuje z Genewy, iż trzy miejsca w Radzie, mające się zwolnić w końcu miesiąca, należą obecnie do Guatemali, Irlandji i Norwegji. Każde z tych państw reprezentuje inną grupę polityczną i etniczną i posiada kandydatów, starających się o zastępstwo. A więc o miejsce Guatemali starać się będzie jedno z państw Ameryki łacińskiej, o miejsce Irlandji — jedno z dominjów brytyjskich, wreszcie kraje skandynawskie chciałyby zastąpić Norwegję przez Danję. Portugalja wysunęła projekt utworzenia 15-ego miejsca dla państw nie reprezentujących żadnej grupy etnicznej, i sama kandyduje. Temniemniej starania, poczynione przez rząd austrjacki w Londynie, Paryżu i Rzymie, zostały przyjęte dość przychylnie, bez żadnych jednak zobowiązań ze strony rządów tych stolic.

Nation Belge 16.IX, mówiąc o dążeniu Austrji do uzyskania miejsca w Radzie Ligi, zauważa, że istnieją — szczególnie wśród państw demokratycznych — pewne trudności, wywołane ostatnią mową Dollfussa".

Popolo d'Italia 16.IX. w depeszy genewskiej twierdzi, że pogłoski, iż tą sprawą zajmuje się Londyn, Rzym i Paryż, pochodzą z kół Ligi, gdzie ostatnio sondowano teren na ten temat. Ewentualność wyboru Austrji w kołach Ligi uważana jest za fakt, który posiadałby wielki walor moralny dla niepodległości tego kraju.

Universul 15.IX. w art. wst. pisze, że liberalizm i parlamentaryzm już się przeżyły; żywotność zachował tylko nacjonalizm. Dlatego to Włochy i Niemcy, rządzone dyktaturą nacjonalizmu, obudziły uśpione siły narodu i osiągają widoczne wyniki, podczas gdy państwa, opierające się na mglistych hasłach międzynarodowych, upadają.

SYTUACJA POLITYCZNA W AUSTRJI.

La République 16.IX. w art. Pierre Dominique'a p. n. „Między Scyllą a Charybdą" omawia obecną sytuację Austrji, która lawiruje między wpływem hitleryzmu a faszyzmu. Autor nawiązuje do art. Leona Blum'a, który oburza się na bezczynność rządów demokratycznych wobec niebezpieczeństwa, jakie grozi parlamentaryzmowi austrjackiemu. Blum pisze: „Wraz z ustrojem faszystowskim wpada Austrja pod protektorjat Włoch. Skutki tego dla Europy są wyraźne. Mussolini zbliży Austrję z jednej strony do Węgier, z drugiej strony do Niemiec i powstanie nowe trójprzymierze, na czele którego zamiast Bismarck'a będzie stał Mussolini. Czyż kraje „demokratyczne", dodaje Leon Blum, przyczynią się do tego, by Europa ponownie stała się taką, jaką była w 1914 r.? W odpowiedzi na to Pierre Dominique pisze: „Państwa zachodnie nie mają powodu specjalnie bronić Austrję przed „zamachem stanu" Dollfuss'a, z chwilą kiedy nie wystąpiły przeciw dyktaturom Lenina, Mussoliniego, Hitlera, Horthy'ego i Piłsudskiego. Wszak dla uratowania socjalizmu nie będziemy prowadzili wojny z całą Europą".

La Tribuna 14.IX. w art. p. n. „Jedyna droga" stwierdza, że program Dollfussa potwierdził, jak błędnemi były zapatrywania tych, którzy uważali, że zagadnienia Europy Centralnej łącznie z podporządkowaniem Austrji i Węgier powinno być oddane w ręce Małej Ententy, a ponadto byli zdania, że niepodległość Austrji jest tylko opozycją przeciw Anschlussowi i pomysłem nadającym się do wymyślania i prowokowania Niemiec hitlerowskich. Te dwa błędy zwalczała polityka włoska twierdząc, że niepodległość Austrji powinna być zdecydowana w Wiedniu przy poparciu zainteresowanych mocarstw. Przy dotychczasowym systemie Austrja nie mogłaby utrzymać swej niepodległości, obecna droga — jest jedyna w tym względzie. To też wielką jest winą socjaldemokracji międzynarodowej, która osłabiała tę niepodległość popierając będącą za Anschlussem socjaldemokrację austrjacką. Wielka też odpowiedzialność za te przeszkody i rezerwę spada na kuluary francuskiego ministra spraw zagranicznych, Boncoura, którego wpływ sięgał w ośrodki Labour party i liberałów w Londynie. Nie zdawano sobie bowiem sprawy, że socjaldemokracja wiedeńska ma ścisłe kontakty z berlińską włącznie aż do planów Anschlussu. Teraz na chłodno znów rozpoczyna się atak na Berlin hitlerowski, chociaż przyznaje się z drugiej strony przez zaciśnięte zęby, że droga, jaką obrał Dollfuss, jest jedyna.

SYTUACJA POLITYCZNA W RUMUNJI.

Viitorul 14.IX, donosi, że b. min. Mihalache w mowie do młodzieży narodowo - włościańskiej pod-

kreślał konieczność dewaluacji pieniądza rumuńskiego. Wobec tego, że ze stanowiskiem jego solidaryzuje się znaczna grupa posłów tego stronnictwa, oraz wobec tego, że inny znów odłam stronnictwa narodowego występuje przeciw rządowi Vaida- Voevod'a, dziennik zapytuje: „Na jakiem stronnictwie ten rząd właściwie się opiera?".

Cuvantul 16.IX. w art. wst. stwierdza, że działalność b. ministrów Maniu i Mihalache niezgodna jest z kierunkiem rządu Vaida Vojevod'a; dziennik nie uważa tego jednak za podstawę, wystarczającą do usunięcia rządu.

Cuvantul 16.IX. donosi, że grupa studentów rumuńskich w Genewie domaga się rewizji układów pokojowych. Źródło tej akcji widzi dziennik w pływach komunistycznych, jakie działają w tej grupie; dziennik wyraża jednak źdźiwienie z tego powodu, że studenci otrzymują zasiłki finansowe z konsulatu rumuńskiego.

Dreptatea 13.IX. donosi, że liberali obozu Duca, widząc niemożliwość pogodzenia się z odłamem Bratianu, usiłują zjednoczyć przeciw rządowi całą opozycję.

SYTUACJA POLITYCZNA NA LITWIE. LITWA A NIEMCY.

Germania 17.IX. zamieszcza koresp. z Kłajpedy p. n. „Neuer Rechtsbruch in Memelland" wiadomość o wejściu w życie nowej organizacji sądownictwa na Litwie jak również i na obszarze Kłajpedy. Dziennik zaznacza, iż w Kłajpedzie uważają to zarządzenie za poważne naruszenie konwencji kłajpedzkiej.

Lietuvos Žinios 15.IX. informują p. n. „Nowa akcja niemiecka przeciwko Litwie", że Niemcy zamierzają wystosować pod adresem państw - sygnatarjuszy konwencji kłajpedzkiej memorjał, w którym mają zażądać wpłynięcia na rząd litewski w kierunku odwołania ostatnio wydanej ustawy o sądownictwie, niekorzystnej dla ludności niemieckiej kraju kłajpedzkiego. Dziennik podkreśla, że nowa ta przeciwlitewska akcja Niemiec jest zgoła niedopuszczalnem wtrącaniem się Rzeszy w wewnętrzne sprawy Litwy; dziennik dowodzi, iż Niemcy nie wyrzekły się myśli oderwania od Litwy kraju kłajpedzkiego.

Lietuvos Žinios 16.IX. donoszą na czołowem miejscu o podjęciu przez Niemcy w łonie państw - sygnatarjuszy konwencji kjałpedzkiej energicznej akcji przeciwko Litwie.Dziennik podkreśla, że Litwa postanowiła bronić swych praw do obszaru kłajpedzkiego w sposób stanowczy i w tym celu na czele delegacji litewskiej, udającej się na wrześniowe posiedzenie Ligi Nar., stanęli min. Zaunius i prof. Roemeris.

Lietuvos Žinios 16.IX. informują na czele numeru, że litewskie władze sądowe zainteresowały się ostatnio wydaną w Paryżu przez prof. Woldemarasa książką p. t. „La Lithuanie et ses problèmes. Tome I. Lithuanie et l'Allemagne", która doznała ostrego potępienia w litewskiej prasie rządowej (por. „Przegląd Prasy Zagr." Nr. 212). Prokuratura litewska bada obecnie kwestję, czy wydanie tej książki przez prof. Woldemarasa nie ma cech zdrady państwa.

Siegodnia 16.IX. donosi z Kowna, że spodziewać się należy, że Niemcy wystąpią w Genewie ze skargą przeciwko Litwie za rzekome naruszenie konwencji kłajpedzkiej przez wprowadzenie w życie nowego dekretu o organizacji sądownictwa. W przewidywaniu tego kroku ze strony Niemiec rząd litewski zamierza wysłać do Genewy swego męża zaufania prof. Roemerisa, rektora uniwersytetu kowieńskiego.

PAŃSTWA BAŁKAŃSKIE.

Cuvantul 15.IX. stwierdza z uznaniem, że Turcja dzisiejsza dała dowody umiejętności rządzenia się wewnątrz oraz celowości w jej polityce zagranicznej.

RÓŻNE.

Izwiestja 15.IX. poświęcają artykuł sytuacji finansowej Japonji w związku z rosnącym tam ciężarem zbrojeń. Położenie finansowe kraju jest tak ciężkie, że nawet przywódca nowej partji faszystowskiej Adaci zmuszony był przyznać, że wzrost wydatków wojennych przewyższa możliwości gospodarcze Japonji. Kontynuowanie polityki pokrywania deficytu drogą pożyczek wewnętrznych, których suma sięga 8 miljardów jen, oznacza dalszą inflację i zupełną dezorganizację finansowego rynku Japonji.

Neue Freie Presse 13.IX. w art. p. n. „Die Ukrainer und die Befreiung Wiens" podaje wiadomość o wydaniu przez Wykonawczy Komitet Zw. Ukraiń. w Austrji broszury dr. O. Hryzaja, w której, jak twierdzi dziennik, pierwszy raz w języku niemieckim na zasadzie wiarogodnych źródeł historycznych zaznaczono, jak wielką rolę odegrali Ukraińcy w odsieczy wiedeńskiej i że większa część kawalerji polskiej miała się składać z kozaków ukraińskich.

Prasa włoska podaje w krótkich telegramach wiadomość o katastrofie pułk. Filipowicza i Lewoniewskiego.

Drukarnia „Kadra", Warszawa, Długa 50. Telefon 11-86-30.

Drukowano na prawach rękopisu.